

Reactie op het concept-wetsvoorstel *Internationalisering in Balans*
Hogeschool der Kunsten Den Haag
12 September 2023

Allereerst wil de hogeschool de Kunsten benadrukken hoezeer zij de reactie van de Vereniging Hogescholen onderschrijft. De WIB heeft disproportionele effecten voor het HBO, de sector die op het gebied van Internationalisering eigenlijk geen probleemsituatie kent. De percentages internationale studenten en opleiding zijn in balans en worden door de betrokken instellingen degelijk onderhouden en onderbouwd. De wet zorgt ervoor dat onnodige en vaak complexe ingrepen moeten worden gedaan die de kwaliteit van ons onderwijs schaden.

Als Hogeschool de Kunsten vinden we dat er in het concept wetsvoorstel een uitdrukkelijke uitzondering moet worden opgenomen voor ons type onderwijs. We vragen de minister dan ook zijn eerdere toezeggingen daarover gestand te doen. Ook voor wat betreft het door hem uitgesproken belang dat hij hecht aan Internationalisering voor onze samenleving. We vragen dat omdat het Nederlandse kunstonderwijs maar zeker ook onze hogeschool zijn kwaliteit en bekendheid ontleend aan de van oudsher sterke internationale dimensie van onderwijs en onderzoek. Het Kunstvakonderwijs heeft een grote internationale populatie studenten en docenten en door actieve participatie in internationaal onderzoek heeft het Nederlandse kunstonderwijs een sterke internationale aantrekkingskracht. Afgestudeerden komen terecht op een groeiende internationale arbeidsmarkt, in Nederland en in het buitenland¹. Onze hogeschool is daarvan een aansprekend voorbeeld.

Taal

We sluiten aan bij de reactie van de Vereniging Hogescholen over het thema taalvaardigheid. Voor studenten in een anderstalige opleiding wordt een inspanningsverplichting geïntroduceerd om hun Nederlandse taalvaardigheid te bevorderen (voorwaardelijk voor het behalen van een diploma). Dit heeft nadelige consequenties voor de leerinhoud van de opleidingen in het algemeen (studiepunten verplicht).

De verplichting om de Nederlandse taalvaardigheid te bevorderen als onderdeel van het curriculum van een anderstalige opleiding houdt onvoldoende rekening met de uitvoeringsconsequenties. De inspanningsverplichting Nederlandse taalvaardigheid is in duur gelijk voor studenten die de Nederlandse taal al dan niet beheersen, het doel van de inspanning is verschillend. Dit leidt tot verschillende leeruitkomsten van de opleiding en de facto een verschil in de verworven vaardigheden in de opleiding.

Uitgaand van een vierjarige Bachelor is de inzet voor Nederlandse taalbeheersing van deze studenten 35 uur per jaar, dat is minder dan de uren die een masterstudent bij een éénjarige master per jaar moet werken aan de Nederlandse taalbeheersing (56 uur). Deze uren die nu in het curriculum worden opgenomen gaan af van de uren / studiepunten die kunnen worden benut om de student op te leiden voor het beroep. Dit kan leiden tot minder gerichtheid op het beroep en indirect tot een afname van de kwaliteit van het onderwijs.

In de verplichte Nederlandse lessen in de masters is verder geen differentiatie aangebracht tussen NL en niet-NL studenten. Daarnaast vormen deze Nederlandse lessen een extra last voor de niet-NL masterstudenten die niet van plan zijn om in Nederland te blijven na hun studie.

Uitvoeringsproblemen

De Hogeschool der Kunsten Den Haag is een kleine hogeschool met een grote internationale reputatie. We verwachten dat een aantal uitwerkingselementen van deze wet een enorme inzet en capaciteit zal vragen die zeer moeilijk te verwezenlijken zal zijn. We geven 1 voorbeeld: Instellingen moeten via sectorale overleggen tot afstemming te komen en gezamenlijk toewerken naar een doelmatig anderstalig en Nederlandstalig bachelor aanbod. Dit aanbod wordt formeel getoetst door de CDHO en o.b.v. de uitkomst verleent de minister instemming voor het aanbieden van een anderstalige opleiding of traject. Daarnaast moeten de hogescholen in overleg

¹ *Vereniging Hogescholen, Reactie*
https://vereniginghogescholen.h5mag.com/kunstonderwijs_next/internationaal

treden met de MR om instemming te verkrijgen voor het taalbeleid; alle hogescholen moeten gezamenlijk per sector tot een voorstel komen waarbij de sector-overleggen niet mogen afwijken van hetgeen met instemming van de Medezeggenschap is opgenomen in het taalbeleid.

De invoering van deze maatregel zal daarmee leiden tot een nodeloos ingewikkeld en kunstmatig proces van verandering en bijstelling van ons Engelstalige en Nederlandstalig onderwijs waarvan onduidelijk is wat het zal opleveren en ons zal raken in onze kern.

Tenslotte willen we vermelden dat de ontwikkeling van onze hogeschool sterk is verbonden met afspraken met onze strategische partners (denk bv aan European University Alliance IN.TUNE²). De voorgestelde wetgeving vormt een grote belemmering voor doorgaande ontwikkeling op deze Europese samenwerking.

² Zie <https://www.koncon.nl/nieuws/european-university-alliance-in-tune-selected-by-eu>